

Utgreiing av aktsemds- vurderingar

etter Åpenhetsloven - 2023

Sygnir AS

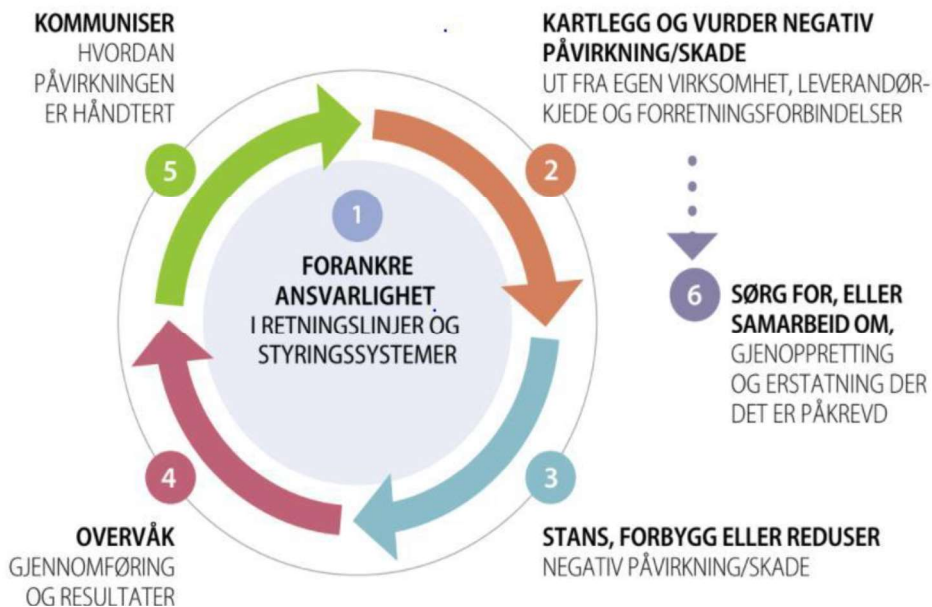
UTGREIING AV AKTSEMDSVURDERINGAR ETTER ÅPENHETSLOVEN – 2023

1. BAKGRUNN

Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (heretter «Åpenhetsloven») skal fremje verksemders respekt for menneskerettar og anstendige arbeidsforhold i samband med produksjon av varer og levering av tenester. Vidare skal lova sikre allmenta tilgang til informasjon om korleis verksemdar arbeidar mot desse måla.

Dei selskapa som er omfatta av lova er forplikta til å utføre og rapportere om såkalla aktsemdsvurderingar etter lova §§ 4, 5 og 6. Aktsemdsvurderingar inneber kort fortalt ein stegvis prosess for å kartleggje, førebyggje, gjere reie for og følgje opp korleis verksemda handterer vesentlege negative konsekvensar/risiko for grunnleggjande menneskerettar og anstendige arbeidsforhold. Den aktuelle prosessen er illustrert i 6 punkt i figuren under:

FIGUR 1. AKTSOMHETSVURDERINGSPROSESSEN OG STØTTETILTAK

Sygnir AS («Sygnir») er definert som ei større verksemd etter lova § 3 (1), bokstav a, og er difor omfatta av krava i lova. Sygnir må difor utføre og greie ut om aktsemdsvurderingar i selskapet, jf. §§ 5 og 6.

2. ORGANISERING

Sygnir er ein del av Sognekraftkonsernet med ansvar for overføring av elektrisk kraft til nettkundar i Sogn. Gjennom områdekonsesjonen dekker kommunane Vik, Sogndal, Aurland og Lærdal. I tillegg har selskapet fleire anleggskonsesjonar i desse kommunane, samt i Luster kommune.

Med grunnlag i slike løyve driv Sygnir med bygging og drift av nettanlegg, primært innan konsesjonsområdet sitt. Drift og vedlikehald av linjer vert i hovudsak utført i eigenregi frå montørbasar på ulike lokasjonar, medan større nettutbyggingsprosjekt primært vert utført gjennom inngåing av leverandør-/entreprisekontraktar med norske selskap. Sygnir har 81 tilsette per 31.12.2022.

3. AKTSEMDSVURDERINGAR

3.1. Innleiing

Sygnir har forankra nye retningslinjer og tiltak for å stanse, førebyggje eller avgrense negative konsekvensar i verksemda. Det er også gjort eit omfattande arbeid med å kartleggje Sygnir sine aktivitetar og vurdere korleis desse aktivitetane inneber vesentleg risiko for faktiske og potensielle negative konsekvensar for grunnleggjande menneskerettar og anstendige arbeidsforhold.

Arbeidet med Åpenhetsloven per 2023 kan oppsummerast i tabellen under. Dei enkelte punkta er vidare utdjupa lenger nede i utgreiinga.

Sjå figur	Krav/tiltak	Status
1	Forankre ansvarlegheit	<ul style="list-style-type: none">Vedtaking av retningslinjer og øvrige styringsdokument.
2	Kartlegg og vurder negativ påverknad/skade	<ul style="list-style-type: none">Det er gjennomført kartleggingar og vurderingar av aktivitetar i verksemda.
3	Stans, førebygg eller redusere	<ul style="list-style-type: none">Det er ikkje avdekket funn for brot eller mistanke om brot på aktivitetar som verksemda er involvert i.Nemnde forankring har likevel etablert tiltak for å stanse, førebyggje og redusere eventuelle brot
4	Overvak, gjennomføring og resultat	<ul style="list-style-type: none">Leverandørkrav vil takast med i kontraktar/førespurnader og følgjast opp i kontraktsperiodane

		<ul style="list-style-type: none"> Konkret implementering og praktisk oppfølging skal gjennomførast
5	Kommuniser korleis påverknaden er handtert	<ul style="list-style-type: none"> Rapporten vert publisert saman med informasjon om at ein kan henvende seg for meir informasjon
6	Sørg for, eller samarbeid om gjenoppretting	<ul style="list-style-type: none"> Det er ikkje avdekka vesentlege funn/risiko som må rettast opp

3.2. Forankre ansvarlegheit (steg 1)

Å forankre «ansvarlegheit» etter § 4 (1) bokstav a syner i denne samanheng til eit krav om at verksemda har etablert rutinar for korleis dei arbeider med å redusere risiko for negativ påverknad på grunnleggjande menneskerettar og anstendige arbeidshøve, slik at dette kan innarbeidast i den ordinære forretningsdrifta. Styret i verksemda har i den samanhengen forankra følgjande sentrale styringsdokument:

- «Prosedyre for arbeids- og menneskerettar» er ei forpliktingserklæring med prinsipp med å sikre grunnleggjande menneskerettar og anstendige arbeidshøve.
- «Retningslinjene for utføring av aktsemdsvurderingar» er ein plan for korleis verksemda skal utføre aktsemdsvurderingar, som også omfattar leverandørkjeder og forretningspartnarar.
- «Etiske retningslinjer for leverandørar» gjeld etiske standardkrav, her inkl. krav om å verne menneskerettar og anstendige arbeidsforhold, som verksemda vil stille mot leverandørane sine. Dette er i seg sjølv eit svært viktig tiltak for å sikre måloppnåinga i Åpenhetsloven.

Sognekraftkonsernet sine kjerneverdier er *tryggleik for liv og helse, trivsel og inkludering, påliteleg og nyskapande*. Ovannemnde styringsdokument inngår difor naturleg i Sygnir sine eksisterande kjerneverdier og øvrige styringsdokumentet. Som selskap med høg aktivitet innan utbygging og drift av kraftverk har Sygnir allereie eit prioritert fokus på helse og sikkerheitsarbeid som skal verne dei som utfører slikt arbeid.

3.3. Kartlegging og vurderingar (steg 2)

Deler av Sygnir sine innkjøp av varer og tenester vert levert frå – eller gjennom – morselskapet Sognekraft AS i form av konserninterne tenester. Dette omfattar typisk tenester som økonomi/finansiering, HR, IKT etc., men også eksternt innkjøpte varer og tenester som IKT-leveransar, reinhaldstenester og kontorrekvisita. For slike eksterne innkjøp

er det såleis morselskapet som sit nærmast leverandørleddet og som vil ha størst påverknadskraft gjennom dei inngåtte kontraktane.

Sygnir er likevel også direkte innkjøpar av varer og tenester som vert nytta i eiga kjerneverksemd. Sjølv om Sygnir ikkje har nokon direkte aktivitetar utanfor Noreg, stammar deler av slike innkjøpte varer frå andre land. Enkeltinnkjøp som Sygnir gjer i samband med drift- og vedlikehald av nettanlegg vil typisk omfatte elektroutstyr som til dømes kablar, leidning og kraftstolpar, men også transportmiddel som elbilar og snøscooterar. I tillegg vert større leveransar og elektromekaniske komponentar anskaffa frå totalleverandørar som del av større nettbyggingsprosjekt. Dette vil då typisk omfatta transformatorstasjonar og koplingsanlegg etc., samt øvrig bygningsmateriale som inngår i bygginga av slike nettanlegg.

Sjølv om leverandørane av slike varer/materiell i all hovudsak er norske selskap, vert større deler av elektromekanisk utstyr produsert i utlandet, i Aust-Europa eller Asiatiske land, der arbeidstakarvernet særleg i sistnemnde område står svakt og der eventuelt brot er relatert til arbeidstid og (manglande) organisasjonsfridom. Den *største risikoen* for brot på menneskerettar og anstendige arbeidsforhold seg difor først og fremst gjeldande lenger nede i leverandørkjeda, dvs. der varene vert produsert og råvaremateriala utvinne. Dette er risiko som Sygnir i liten grad kan påverke direkte. Sygnir si påverknadsgrad er størst særleg i det første kontraktleddet, der ein kan stille krav til leverandørane i tilbudsførespurnader og kontraktar. Som ansvarleg innkjøpar av varer og tenester kan Sygnir i alle tilfelle rette eit auka fokus mot produksjonsopphav, her inkl. arbeidsforholda til tilsette, og dermed indirekte påverke leverandørkjeda som del av fleire innkjøparar med same fokus.

Vidare omfattar ein vesentleg del av aktivitetane til Sygnir arbeid med risiko for liv og helse, samt kvile og ferie. Dette gjeld i særleg grad for eigne tilsette (montørar) som utfører fysisk drifts- og vedlikehaldsarbeid av kraftleidningar og nettstasjonar i tilknytning til spenningssette anlegg. Men det gjeld også eksterne arbeidarar som vert engasjerte i samband med større nettutbyggingsprosjekt eller sporadisk trerýdding av linjetraséar, og som gjerne vil måtte utførast i bratt terreng og/eller med tunge anleggsmaskiner. I tillegg kan særleg pågåande prosjekt utgjere ein viss risiko for utanforståande tredjemenn, slik som grunneigarar, turgåarar, naboar etc.

Dette er i all hovudsak risiko som Sygnir har klar påverknadskraft over og som uansett er ein viktig prioritet. Aktivitetane som angår kraftutbyggar er då også underlagt strenge lovpålagte krav. Kombinert med øvrig HMS-arbeid og styringsdokument, samt tett oppfølging av arbeidslokasjonane og på byggeplass i pågåande prosjekt, vil Sygnir (framleis) ha høgt fokus på risiko for liv og helse, samt kvile og ferie. Dei nemnde leverandørkrava er i den samanhengen også eit viktig tiltak for å sjå til at Sygnir sine leverandørar tek omsyn til slik

risiko i prosjekt – både i eigen organisasjon og gjennom bruk av tilsette i underleverandørselskap.

3.4. Stans, førebygg eller redusere (Steg 3)

Sjølv om det ikkje er avdekket brot eller mistanke om brot på aktivitetar som verksemda er involvert i, så vil Sygnir gjennom vedtakinga av nemnde retningslinjer ha eit auka fokus på ivaretaking av menneskerettar og anstendige arbeidsforhold.

Når ein skal finne egna tiltak for å stanse, førebyggje eller avgrense negative konsekvensar, vil ein ta utgangspunkt i prioriteringane og vurderingane som vart gjort i kartleggingsfasen. Kva slags tiltak som bør verksetjast, kjem blant anna an på kva relasjon ein har til dei negative konsekvensane som ble oppdaga under kartlegginga.

Sygnir er generelt oppteken av å innleie dialog med den aktuelle entreprenøren/leverandøren eller forretningspartnaren for å avklare situasjonen og vurdere aktuelle tiltak. Sygnir har i den samanhengen tru på at det er best om partane forsøker å løyse situasjonar i fellesskap først, slik at inngripande, kontraktsrettslege sanksjonar ikkje vert naudsynte. Dette kan likevel verte resultatet dersom eventuelle brot ikkje vert retta.

3.5. Overvak, gjennomføring og resultat (Steg 4)

Den vesentlege risikoen som er avdekket gjennom nemnde kartlegging vil inngå i det øvrige risikoarbeidet i verksemda. Vidare vil det som nemnd stillast krav til leverandørane som del av tilbudsføre-spurnader og kontraktsinngåingar, sjå «Ethiske retningslinjer for leverandørar». Dette inneber også at tilsette i verksemda vil oppfordrast – og få eit auka fokus – til å følgje opp og overvake korleis vi sjølve og entreprenørane/leverandørane varetek desse krava. Det skal og leggjast til rette for at brot eller mistanke om brot enkelt skal kunne varslast.

Basert på dette vil Sygnir også ha fokus på om tiltaka – eksisterande og nye – faktisk fungerer eller om det bør gjerast noko annleis i tida framover for å forbetre dei.

3.6. Kommuniser korleis påverknaden er handtert (Steg 5)

Sygnir har utarbeidd denne utgreiinga for aktsemdsvurderingar i verksemda.

4. OPPSUMMERING

Sygnir har tatt viktige steg for å ivareta krava etter Åpenhetsloven. I tillegg til å forankre ansvarlegheit gjennom nye retningslinjer, er det gjennomført kartleggingar og vurderingar for å avdekke (risiko for) brot på grunnleggjande menneskerettar og anstendige arbeidsforhold. Sjølv om kartleggingane av Sygnir sine aktivitetar ikkje har vorte avdekket brot på menneskerettar, har Sygnir vurdert og vedteke tiltak for å fremje menneskerettar og anstendige arbeidsforhold. Dette vil følgjast opp i tida framover.

Aktsemdsvurderingane er som kjend løpande vurderingar som kan endre seg avhengig av korleis verksemda utviklar seg og tek del i andre/nye aktivitetar. Arbeidet hittil har involvert fleire ansvarlege tilsette i verksemda med mål om å sikra fokus, forståing og engasjementet. Dette er også viktig for det vidare arbeidet med å implementere retningslinjene og sikre god praksis i verksemda som heilheit.

26. juni 2023

Terje Bakke Nævdal
Styreleiar

Bjørn Ole Ellertsen
nestleiar

Berit Larsen
Styremedlem

Harald Stadheim
Styremedlem

Johannes Dalsbotten
Styremedlem

Ørjan Bøyum
styremedlem

Jomar Leirdal
Styremedlem

Bjørn Carlsen
Konserndirektør nett

Johannes Waatevik
Styremedlem